

משרד הבריאות – האגף לגריאטריה
נהלי בתי חולים גריאטריים
תחום מקצועי: סיעוד

עמוד 1
מתוך 2
מספר נספחים 0

פרק: ניהול הטיפול הסיעודי	שם הנוהל:	היגיינת הפה - טיפול ושמירה
תאריך אישור 01/07/2007	מהדורה 2	עודכן בתאריך: 01/11/2019
		מס' נוהל: 2.3.11

בכל מקום בו נכתב המסמך בלשון זכר או נקבה, הכוונה היא גם למיגדר השני

[עבור/י לדף פתיחה ראשי](#) [עבור/י ל"תוכן" נהלי רוחב](#)

1 רקע:

חזור ל"תוכן" נהלי סיעוד

בתהליך ההזדקנות חלים שינויים בחלל הפה והשיניים שיש להם השלכות בריאותיות, חברתיות ואסתטיות. חניכיים, רקמות בריאות ושיניים מותאמות, עוזרים בהרגשה טובה, בהופעה, בתיאבון וביכולת לעיסה. טיפול ושמירה על היגיינת הפה הם פעולות בסיסיות בסיעוד הגריאטרי, שמונעים סיבוכים בחלל הפה ותורמים לצמצום של אי נוחות וכאב.

2 מטרת הנוהל:

- 2.1 להנחות את האחות בעקרונות הטיפול ושמירה על היגיינת הפה והשיניים.
- 2.2 להבטיח שמירה על תפקוד נאות, ושמירה על ניקיון ורעננות של כל הרקמות בפה המטופל.
- 2.3 לדאוג למתן טיפול הולם בפה ובשיניים טבעיות כחלק מתוכנית הטיפול הכוללנית של המטופל. (טיפול בשיניים תותבות ראה [בנוהל 2.3.12](#)).

3 הגדרת מושגים:

- 3.1 **היגיינת הפה** - הרחקת חיידקים, שאריות מזון או רובר דנטלי מהפה בכל אמצעי שלא יגרום נזק לרקמה ובאמצעים שמגבירים את בריאות הרקמה הרכה והשיניים.
- 3.2 **תוכנית טיפול סיעודית** - מתבססת על התהליך הסיעודי הכולל אומדן, איבחון, תכנון, ביצוע והערכה.

4 סמכות ואחריות:

- 4.1 האחריות להכנת תוכנית טיפול לשמירה על היגיינת הפה ולתדרוך המטופל והמטפלים, מוטלת על האחות האחראית.
- 4.2 ביצוע תוכנית הטיפול לשמירה על היגיינת הפה היא באחריותה של האחות האחראית או אחראית המשמרת המופקדת על הצוות המטפל.

5 תהליך ושיטה:

5.1 אומדן חלל הפה

- אומדן חלל הפה מתייחס גם לשפתיים, מורכב ממספר שלבים:
- 5.1.1 איסוף נתונים.
 - 5.1.2 ראיון עם המטופל ומשפחתו.
 - 5.1.3 הסתכלות ובדיקה פיזית בחלל הפה (לצורך הבדיקה להוציא שיניים תותבות). בהסתכלות צריך להתייחס לתופעות שלהלן:
 - (1) פצע שלא מבריא.
 - (2) כתם לבן או אדום.
 - (3) התרוממות של רקמה רכה או קשה.
 - (4) הרגשת הרדמות שלא חולפת או חוסר תחושה
 - 5.1.4 איתור תופעה מתופעות אלו מחייב דיווח לרופא המטפל
 - 5.1.5 תיעוד הממצאים ברשומות ומתאימות ודיווח לרופא על פי שיקול דעת לגבי תופעות חריגות.

פרק:	ניהול הטיפול הסיעודי	שם הנוהל:	היגיינת הפה - טיפול ושמירה
תאריך אישור	01/07/2007	מהדורה	2
תאריך	2	עודכן בתאריך:	01/11/2019
		מס' נוהל:	2.3.11

בכל מקום בו נכתב המסמך בלשון זכר או נקבה, הכוונה היא גם למיגדר השני

5.2 טיפול בחלל הפה וטיפול פה

צחצוח שיניים, טיפול ועיסוי החניכיים וטיפול בשיניים תותבות הם חלק מהטיפולים בחלל הפה.

5.2.1 עקרונות הטיפול הסיעודי הכוללים:

5.2.1.1 מתן הסבר לחולה ו/או למשפחתו לפני תחילת הפעולה.

5.2.1.2 שמירה על פרטיות וכבוד המטופל.

5.2.1.3 שמירה על תנאי האספטיקה.

5.2.1.4 רישום של ביצוע הטיפול ברשומה המתאימה.

5.2.1.5 טיפול בשיניים תותבות. (ראה בנוהל 2.3.12)

5.2.2 תכשירי הניקוי - ניקוי הפה וחלל הפה יעשה בתכשירים המקובלים לשמירה על היגיינת הפה, ובתכשירים העומדים בדרישות האספטיקה.

5.2.3 מועד הניקוי – היגיינת הפה נדרשת לביצוע **טרם הזנת המטופל**, על מנת לרענן את הפה ולשפר את תאבון המטופל.

5.2.4 טיפול במטופל עם זונדה/פג/ טרכיאוסטומי - טיפול פה וצחצוח שיניים למטופל עם זונדה/פג/ טרכיאוסטומי יעשה לכל הפחות פעמיים ביממה